

KPS 300 je nov proizvod savelske tovarne. To je sodoben koordinatni prebijalnik pločevine. Foto: A. D.

UNIS - TOS

Povečali dohodek in produktivnost

Delovna organizacija UNIS - TOS v Savljah je v zadnjih štirih letih izjemno povečala svoj dohodek in skupaj z njim tudi produktivnost. Danes ocenjujejo, da so v preteklem letu ustvarili 960 milijonov dinarjev celotnega prihodka, povprečni neto osebni dohodki delavcev pa se gibljejo okoli 20.000,00 dinarjev.

«Naša organizacija, ki jo sestavljata dve temeljni organizaciji in delovna skupnost skupnih služb, je dolgo časa iskala svoj proizvodni program. To iskanje je pomenilo razdrobljeno proizvodnjo na eni in dokaj nizko produktivnost na drugi strani. Iz leta v leto so se ponavljali enaki rezultati, vse dokler nismo nekoga dne potegnili črto in se opredelili za velikoserijsko proizvodnjo najdonosnejših in najzahtevnejših izdelkov.» nam je ob obisku tega 580-članskega kolektiva povedal Milan Suštar, glavni direktor delovne organizacije.

«Ko smo se leta 1977 odcepili od tovarne koles ROG smo se opredelili za vključevanje v domačo elektronsko industrijo in kovinsko opremo pisarniških prostorov in stanovanjskih zgradb. Istočasno pa smo še naprej razvijali specialne transportne naprave za tekstilno industrijo, viseče in valjčne transportne proge. Taka ožitev programa nam je omogočila proizvodnjo večjih serij in povečanje izvoza,« dopolnjuje direktor tovariš Jeza, vodja splošnega sektorja.

USPEŠNI NA SVETOVNEM TRGU

Najprej so začeli izvažati v Sovjetsko zvezo in si počasi utirali pot tudi na konvertibilna tržišča. Njihove transportne naprave so začeli kupovati Japonci, Zahodni Nemci, Avstrijci in drugi. Kajpak so prisotni tudi v neuvrčenih deželah, zlasti v Alžiriji, kjer so s transportnimi trakovi opremili že tri tovarne čevljeve, za četrto pa se prav sedaj dogovarjajo. V Ugandi in Libiji pa opremljajo posamezne objekte s svojim kovinskim pohištvom »SICO«.

Lani so izvozili na konvertibilna tržišča za 43 milijonov dinarjev svojih izdelkov, na klirinško področje pa kar za 262 milijonov dinarjev. To pomeni, da so ustvarili 18.000 dolarjev deviznega priliva na zaposlenega. Za letošnje leto pa načrtujejo stodontno povečanje izvoza na zahodna tržišča, in nekaj manjše na klirinška.

VZPODBUDNI REZULTATI DOMA

Tudi drugi kazalci gospodarjenja so vzpodbudni. Oce-

njujejo, da je bil celotni prihodek lani 960 milijonov dinarjev, kar je za 50 odstotkov več kot v letu 1981, dohodek je bil 385 milijonov dinarjev ali 42 odstotkov več kot leto poprej, dohodek na delavca pa kar 750 tisoč din oziroma povečan za 28 odstotkov glede na leto 1981. Pri tem so imeli delavci povprečne (neto) osebne dohodke okoli 20.000 dinarjev, kar je precej nad republiškim povprečjem. Omeniti velja, da so zelo dobro nagradjeni in stimulirani prav delavci v neposredni proizvodnji. In neredko se zgodi, da priučen proizvodni delavec zasluži precej več kot pa denimo projektant, čeprav ta primerjava morda ni najboljša, kajti tudi projektante v tem kolektivu štejejo v proizvodnjo. Vedeti moramo namreč, da so vsi izdelki, ki jih izvažajo, plod lastnega znanja in tehnologije.

Še podatek, da je po prvih ocenah akumulacija lani znašala 100 milijonov dinarjev. In ko smo se pogovarjali o vseh teh kazalcih smo izvedeli, da je produktivnost v lanskem letu porasla za 20 odstotkov. O stalnem naraščanju produktivnosti govori tudi dejstvo, da je bil leta 1979 dohodek na delavca 100.000 dinarjev lani pa že 750.000 dinarjev, kar ni malo kljub inflaciji in rasti cen. V štirih letih se je kolektiv povečal le za 160 delavcev.

Savelska tovarna, ki ima del enega tozda še v Grosupljem, je trdno vpeta v sestavljeno organizacijo združenega dela UNIS iz Sarajeva. To, kot pravijo, jim omogoča, da lažje pridejo do potrebnih reprodukcijskih materialov, istočasno pa tudi širše izvozne možnosti in povezovanje.

Omenimo le še to, da so se v UNIS-TOS odločili, da bodo razvijali in proizvajali le takšne izdelke, ki bodo plod lastnih tehnoloških rešitev in ki bodo izdelani iz domačih materialov. Tudi ves sedanji proizvodni program temelji na domačih materialih in tako devize potrebujejo le za udeležbo v različnih samoupravnih »sporazumih«, ki jim omogočajo nakup potrebnih surovin.

In načrti? Veliko jih je. Pred kratkim so dokupili del zemljišča ob tovarni in tam bodo zrasle nove proizvodne hale, ko bo prišel čas zanje, kot pravijo v UNIS-TOS, saj jim sedanjih 13.000 kvadratnih metrov proizvodnih površin povsem zadošča. Prav sedaj pa končujejo razvoj novega stroja - koordinatnega prebijalnika pločevine kot tudi kompletnega programa servisnih miz, ki jih uposablja

razni inštituti, šole, servisi in delavnice.

Menijo namreč, da bodo ti novi programi skupaj z osnovnim programom transportnih naprav in elektronike omogočali še uspešnejši nastop, ne le na domačem, ampak tudi na tujih tržiščih.

ADNREJ DVORŠAK

IMKO ŠTEJE 35 LET

Letos šestkrat več deviz kot lani

Kovinsko podjetje IMKO, ki bo aprila letos praznovalo svoj petintrideseti rojstni dan, že štiri leta domuje v črnuški industrijski coni. Novi proizvodni prostori, za katere so se delavci pred leti namensko odrekli delu dohodka, med njimi industrijska hala LPK - plod lastnega razvoja, so sočtili to delovno organizacijo tudi z vrsto novih težav, ki jih prej na Kamniški cesti ali Moša Pijadejevi ulici niso poznali. Oddaljenost od mestnega središča in neorganiziran prevoz na delo ter osebni dohodki, ki so se vedno gibali v dogovorjenih merah, so povzročali veliko fluktuacijo delavcev. Kljub vrsti težav, ki so se šele z novo avtobusno progo mestnega potniškega prometa uredile, se je IMKO že leta 1981 uvrstil na sedmo mesto med jugoslovanskimi izvajalci zaključnih del v gradbeništvu in kovinski dejavnosti po ustvarjenem dohodku na delavca.

Prav gotovo ste se že srečali z Imkovim programom. Če ne drugje, v Druženem domu na Staničevi ulici, kjer ste trčili v kovinska vrata. Poleg kovinskih oken, vrat in pregradnih sten pa so zelo znana in cenjena Imkova regalna skladišča, ki so načrtovana tako, da jih uporabnik lahko tudi dograjuje in širi, saj je celotna jeklena

konstrukcija sestavljiva. Z izdelovanjem smučnih in sklopnih vrat, celotne ključavničarske opreme zgradb, raznih pločevinastih profilov in kovinskih konstrukcij, se uvršča IMKO med najbolj kakovostne izvajalce zaključnih del v gradbeništvu doma in na tujem.

«Podpisali smo vrsto sporazumov o dolgotrajnem poslovno-tehničnem sodelovanju z Graditeljem iz Gornjega Milanovca, z Grupeksom iz Velike Kladuše, z ljubljansko Termiko in Secanom iz Italije. Z Indusom smo se med prvimi začeli tudi dohodkovno povezovati. Z Rudisom, avstrijsko firmo IIBau in Slovenija ceste - Tehniko pa smo prodrli tudi na iraška in vzhodnonemška gradbišča, seveda vse za konvertibilne devize.» nam je povedal direktor te delovne organizacije s 183 zaposlenimi, EMIL PAVLIN. Lani je bila po oceni tovariš Pavlina Imkova izvozna letina slaba, saj so dosegli le 221.881 dolarjev konvertibilnega deviznega priliva. Letos nameravajo to vsoto kar šestkrat povečati. Za 1 milijon 300 tisoč dolarjev so za letošnje leto že podpisali pogodbe s tujimi partnerji. Za 400 tisoč dolarjev pa jih bodo predvidoma še sklenili med letom. Tako bo kar tretjino letošnjega prihodka v Imku predstavljali izvojni priliv s konvertibilnega po-

dročja. Omeniti velja tudi, da je večina Imkovih izvoznih proizvodov napravljena doma in iz domačih surovin. Le 20 odstotkov izvoza predstavljajo investicijska dela v tujini. Letos bo odšlo na tuje okrog 30 Imkovih delavcev.

Seveda lanske gospodarske težave niso obšle niti Imka. «Lani, ko smo že vse pogodbe sklenili za določene cene, so kljub zamrznitvi močno narasle cene reprodukcijskih surovin. Zato je bil naš lanski ostanek čistega dohodka za polovico manjši kot leto poprej,« je dejal tovariš Pavlin. «Kot posledica takšnih lanskih poslovnih rezultatov bomo manj vlagali v našo razširjeno reprodukcijo, saj bančnih posojil ne moremo pričakovati.»

Veliko si pri Imku obetajo od povezovalca z drobnim gospodarstvom. Skupaj s Splošnim združenjem strojegradnje in elektroindustrije se dogovarjajo, da bi začeli proizvajati mini hidrocentrale kontejnerskega tipa, z močjo od 20 do 30 kilovatov, ki jih v Sloveniji še nihče ne izdeluje. Uljanik iz Pule pa je na tem področju zabeležil že velike uspehe. Pri Imku se zavedajo, da bo energija ključni problem prihodnosti. Odprtost za reševanje današnjih težav in problemov prihodnjega stoletja je najbrž ključ do uspeha.

VIDA PETROVIČ

DVAKRAT DVAJSET LET DELA V ISKRI

Delavci Iskre-avtomatike tozda Sestavni deli so januarja pozdravili sodelavki Jožico Klopčič in Kristino Kanceljak, ki sta odšli v zaslužni pokoj. Dvajset let sta delali v neposredni proizvodnji, ena v strojni delavnici in prototipni delavnici, druga v galvaniki. Bili sta marljivi in požrtvovalni delavki. Ob odhodu sta rekli, da je dobro opravljeno delo veliko zadovoljstvo, ki človeka vedno znova navdaja z novimi močmi in zavestjo, da se še tako velike težave lahko premaga z vztrajnostjo. V vzdušju polnem dobre volje in želja je minila tudi skromna slovesnost v tovarniški restavraciji. Predstavniki sindikata, namestnik direktorja ter njeni najbližji sodelavci so jima ob odhodu zaželeli obilo osebne sreče in zdravja ter izrazili željo, da jih med letom še večkrat obiščeta. Obe sta se zahvalili za iskrene želje in obljubili, da tovarne ne bosta kar tako pozabili, sodelavcem pa sta zaželeli še obilo uspešnih let pri delu.

Foto: A. C.

NAMESTO RDEČIH ŠTEVILK

V Astri bo poslej drugače

Predvidevajo kadrovske, organizacijske in poslovne spremembe / Največ težav s kadri

Astrina delovna organizacija Maloprodaja tozda Blagovnica se je v začetku leta, kot že nekajkrat lani, spet znašla na dnevnem redu zasedanja bežigrskega izvršnega sveta. Blagovnica - oziroma njena poslovna enota na Titovi cesti 79, je poslovala z izgubo lani ob polletju in devetmesečju, ob koncu leta pa predvidoma ni bilo rdečih števil.

«Da sanacijski program, ki je bil že predlani izdelan v Astrini

Blagovnici, ni tekel tako, kot bi moral, so bili krivi predvsem subjektivni vzroki,« nam je povedal IVAN HOZJAN, novi direktor tozda Blagovnica, ki ima poleg poslovne enote na Titovi cesti 79 še tri poslovne enote v naši občini - v podhodu bežigrskega centra, Diskont trgovino in poslovalnico v »jami« ter poslovni enoti v Kranju in Beogradu. Vse ostale, razen Astre na Titovi cesti 79, uspešno poslujejo. Zakaj

so se prav v tej poslovni enoti pojavljale izgube in zakaj težav tako dolgo ne morejo odpraviti?

«Program, ki bi ozdravil našo poslovno enoto na Titovi cesti, je bil izdelan in sprejet že ob koncu leta 1981,« je dejal tovariš Hozjan. Predvideva predvsem tri načine sanacije: kadrovske, organizacijske in poslovne. Začnimo pri slednji. Vsem, ki kupujejo v Astri, nameravamo v prihodnje ponuditi več izdelkov, tako živih, kot tehničnega blaga, tekstila in obutve, skratka več vsega. Velikokrat so se ljudje upravičeno pritoževali nad slabim odnosom prodajalcev do kupcev. Z novim načinom organizacije prodaje in z etažnim vodenjem takšnega nesprejemljivega obnašanja ne bo več. Organizirali bomo več prodajnih akcij, več posebnih ponudb. Bolje nameravamo izkoristiti prodajne prostore in delovni čas, predvsem v dnevnih konicah. Seveda je glavna ovira in težava ta, da nimamo svojega grosista, kot ga imajo nekatere druge trgovine, zato je tudi pri nas preskrba včasih motena. Poleg tega se bomo v prihod-

nije bolj kot doslej povezovali z našo delovno organizacijo Veleprodaja, ki nas je doslej zalagala le s četrtno izdelkov za prodajo.

Organizacijski del sanacije predvideva tudi spremembo organiziranja prevzemno - odpravne službe in drugačno delo obračunske službe. Najtežji pa je kadrovski del sanacije. Napačni ljudje na napačnih mestih so tudi povzročili, da se je lani sanacijski program tako »vlekel« in da se stvari niso premaknile z mrtve točke. Od takrat, ko je bil program prvič sprejet, so se vodilni delavci nekajkrat zamenjali,« je dejal tovariš Hozjan. «Tudi sam sem zaposlen pri Astri šele od zadnjega letošnjega leta. Trenutno še iščemo vodje etaž za tehnični oddelek, pritičje in samopostrežno prodajalno.»

V Astri so prepričani, da jim temeljit sanacijski program, ki so ga sprejeli, omogoča, da bodo splavali iz težav. Potrebna bo seveda delovna zagnanost vsega kolektiva in velika mera odgovornosti.

VIDA PETROVIČ

IMP presegel izvozni načrt

Delavski svet sozda IMP je konec decembra obravnaval poročilo o enajstmesečnem poslovanju in ugotovil, da bo zaključni račun za večino IMP-jevih tozdov ugoden. Skrbijo pa jih letošnje perspektive, saj bo montažnim tozdom manjkalo dela. V enajstih mesecih lani so celoletni izvozni načrt celo preseglili za tri odstotke. Izvozili so 3,8 krat več, kot so uvozili. Kar 87 odstotkov izvoza so ustvarili na konvertibilnem tržišču. Skrbijo jih le to, da precej izvoza ustvarjajo z opremo, ki jo dobavljajo na svoja gradbišča v tujini. Od svoje proizvodnje pa izvozijo le 7 odstotkov.

V. P.